

Kirkollishallituksen istunto 26.8.2021

Pöytäkirja

Aika: 26.8.2021 klo 13.25-15.25
Paikka: Kirkollishallituksen kokoustilat, Karjalankatu 1, Kuopio
Läsnä: arkkipiispa **Leo** (puheenjohtaja), metropoliitta **Arseni**, metropoliitta **Elia**,
kirkkoherra **Marko Patronen**, nunna **Elisabet**, **Anna-Katriina Salmikangas**,
Matti Tolvanen
Esittelijät: palvelukeskuksen johtaja **Hannele Meskus**, palvelukeskuksen lakimies **Jari Rantala**,
kirkkopalvelujen koordinaattori **Sirpa Okulov**, kiinteistöpäällikkö **Matti Rouvinen**
Sihteeri: Asta Hyttinen

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely

44

Kirkolliskokousaloite kirkon digiviestinnän kehittämiseksi

Esteellisyys: Anna-Katriina Salmikangas

Kirkolliskokousedustajat **arkkimandriitta Sergei**, **Anna-Katriina Salmikangas** ja **Mikko Sidoroff** esittävät tarvittavan määrärahan varaamista kirkon talousarvioon **digiviestinnän ammattilaisen palkkaamista varten**. Aloite lähetettiin vuoden 2020 kirkolliskokoukselle. Koronaepidemian vuoksi tämän aloitteen käsittely siirtyi vuodelle.

Digiviestinnän ammattilaisen tehtäviin kuuluisi aloitteen tekijöiden näkemyksen mukaan muun muassa:

- osallistua kirkon digitaalisen viestinnän strategian luomiseen yhdessä yhteistyöverkoston kanssa sekä koordinoida kirkon digitaalista viestintää osana kirkon tiedostusta
- kirkon digiviestinnän osaamisen kartoittaminen ja toimivan viestinnän yhteistyöverkoston luominen
- seurakuntien tukeminen ja kouluttaminen digitaaliseen viestintään sekä tarvittavien investointien ja työvälineiden hankinnan koordinointi ja ohjaus (esim. streamausvälineet)
- digitaalisten alustojen työvälineiden hallinnointi
- Ortodoksinen virtuaalikirkko -sivuston kehittäminen, kehittää sivustojen oppimisympäristöä sekä tuottaa sisältöjä Ortodoksinen virtuaalikirkko -sovellukseen

Aloitteentekijät perustelevat aloitettaan vuoden 2017 talousarvioon tehdyllä linjauksella. Siinä kehityshankkeisiin myönnettävien avustusten painopiste tulee olla jatkossa digitalisaation kehittämisessä kirkossa.

Vaikka kirkon sanoma on ajaton, sen tulee olla mukana tässä ajassa ja tämän ajan välineillä. Näin kirkko pysyy mukana yhteiskunnallisessa keskustelussa ja sen toiminta on näkyvää ulospäin. Digitaalisten kanavien hallinta on tässä ajassa merkittävässä roolissa. Tämä käsitys on vahvistunut erityisesti Covid-19 pandemian aikana, jolloin suuri osa kirkon ja koulun toimista tapahtuu verkossa. Digitaalisia työkaluja tarvitaan myös kirkon sisäiseen toimintaan pikien välimatkojen vuoksi. Kuoroharjoituksia ja koulutusta voidaan hoitaa välillä myös verkon kautta.

Työryhmä esittää määrärahaa, joka sisältää yhden työntekijän vuoden palkkakulut, välinehankinnat, sovellusten ylläpitokulut ja tarvittavat lisenssit (**yhteensä 63 000 euroa**).

Vuoden 2021 kirkolliskokoukselle lähetettiin aloite kirkon kasvatuksen ja opetuksen verkkosivustosta. Tämä aloite täydentää aiempaa aloitetta. Kysymyksessä on hanke, jonka suunnittelu ja toteutus kestää vuosia. Siihen tarvitaan päätoiminen työntekijä, joka suunnittelee pitkäjänteisesti toimintoja, joiden selvittäminen tarvitsee palvelunmuotoilun kaikilta kirkon työntekijöiltä. Palvelunmuotoiluun liittyviin kysymyksiin erikoistuneita firmoja on, joten yhden ihmisen ei tarvitse kaikkea hallita.

Esitys:

Kirkollishallitus esittää digiviestinnän kehittämisen aloitteen hyväksymistä ja sen lähettämistä sivistysvaliokuntaan käsiteltäväksi yhdessä kirkon kasvatuksen ja opetuksen verkkosivusto -aloitteen kanssa.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkitään, että Anna-Katriina Salmikangas ei osallistunut asian käsittelyyn, eikä päätöksentekoon.

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely

45

Kirkolliskokousaloite kirkon kasvatuksen ja opetuksen verkkosivustosta

Kirkolliskokousedustajat **Heikki Huttunen, Varvara Merras-Häyrynen, Ioannis Lampropoulos, Juhani Matsi, Elina Palola ja Ulla Saarinen** ovat allekirjoittaneet kirkolliskokousaloitteen, jossa he esittävät, että kirkolliskokous päättää rakentaa ja ylläpitää Suomen ortodoksisen kirkon **kasvatukseen ja opetukseen keskittyvään verkkosivuston**. Hanke tarvitsee 100 000 euron määrärahan vuosille 2022-2024 sivuston rakentamiseen ja sisällölliseen ja tekniseen ylläpitoon. Lisäksi allekirjoittaneet esittävät, että kirkollishallitus neuvottelisi kirkon yhteistyökumppanijärjestöjen kanssa, että verkkosivuston sisällöstä vastaava henkilö tulisi olemaan muodollisesti järjestöjen työntekijä.

Aloite liittyy digitalisaation kehittämiseen kirkossa. Tiedon hallitsemisen ja päällekkäisyyksien karsimisen kautta säästetään seurakuntien resursseja. Tietoa on paljon tarjolla ja sitä tuotetaan organisoimatta. Näin haaskataan yhteisiä resursseja. Tämä aloite täydentää jo aiemmin tehtyä aloitetta digiviestinnästä.

Digiviestintäaloitteen mukainen digiosaaaja voi digitaalisten alustojen hallinnoimisen asiantuntijana ylläpitää ja rakentaa kasvatuksen ja opetuksen sivustoa. Aloitteen mukaan sivuston tekninen ylläpito ja kehittäminen on sen rakentamisen jälkeen osapäivätehtävä, jolloin työntekijälle jää aikaa viedä kirkon digiviestintää eteenpäin laitteiden, koulutuksen ja ohjelmistojen näkökulmasta, digiviestinnän kehittämisaloitteen mukaisesti.

Tämän aloitteen mukainen kasvatuksen ja opetuksen sisältöasiantuntija voi puolestaan rakentaa toimivaa yhteistyöverkostoa. Järjestöt ja vapaaehtoiset ovat jo saaneet aikaan verkoston, joka odottaa kirkon infrastruktuurin valmistumista. Kirkollishallitus myönsi 10 000 euron määrärahan valmistelutyöhön huhtikuun 2021 istunnossa. Työn tuloksia esitellään vuoden 2021 kirkolliskokouksen yhteydessä.

Verkostoa perustellaan muun muassa epidemia-ajan kokemuksilla verkkomateriaalin tarpeesta. Portaali edistää kirkon positiivista näkymistä. Uusi sivusto ja ort.fi täydentävät toisiaan. Ort.fi voi keskittyä ydintehtäväänsä kirkon virallisena tiedotuskanavana. Kasvatuksen ja opetuksen sivusto sen sijaan antaa oikeaa tietoa ydintehtävästään etsijälle.

Uusi sivusto ei ole vain tietopankki. Tavoitteena on mahdollistaa vuorovaikutteisuus ja linkittää kaikissa tarkoituksenmukaisissa yhteyksissä paikallisen seurakunnan asianomaisen henkilön yhteystiedot ja ohjata ihmisiä kohti omaa seurakuntaa ja lähintä kirkon asiantuntijaa.

Aloitteen tekijät kiteyttävät, että kasvatuksen ja koulutuksen sivusto on verkossa toimiva, eri toimivat ja osallistujat yhteen kokoava, helposti saavutettava ja vuorovaikutteinen alusta. Se kokoaa hajallaan olevaa sisältöä, lisää kirkon saavutettavuutta. Sen kautta voidaan tukea ja kehittää kirkon opetustarjontaa ja digiviestintää. Aloitteessa esitetään kokopäiväistä sivuston ja sen kehittämisestä vastaavan **koordinaattorin palkkaamista**. Kolmen vuoden rakentamisen jälkeen hän voisi jatkaa osa-aikaisena sisällön ylläpitäjänä. Vuoden 2020 digiviestinnän aloitteen mukaisen digijärjestelmien asiantuntijan työpanosta jyvitetään kasvatuksen ja opetuksen sivuston alkuvaiheessa enennän ja tekniikan ylläpitovaiheessa vähemmän (yksi työpäivä viikossa).

Esitys:

Kirkollishallitus esittää kirkon kasvatuksen ja opetuksen verkkosivusto –aloitteen hyväksymistä ja sen lähettämistä sivustovalioikuntaan käsiteltäväksi yhdessä kirkon digiviestinnän kehittäminen -aloitteen kanssa.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely

46

Valamon opiston yhteistoiminnan arviointi 2021

Esteellisyys: Anna-Katriina Salmikangas

Arvioinnin kohteena on vuosi 2020. Valamon opiston ja kirkon yhteistoiminnan arviointikeskustelu pidettiin 21.6.21 Teams-yhteyden kautta. opistolla. Paikalla olivat rehtori Sirpa Koriala ja kirkkopalvelujen koordinaattori Sirpa Okulov.

Valamon opisto sitoutuu toteuttamaan Suomen ortodoksisen kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman linjauksia ortodoksisessa hengessä toimivana vapaan sivistystyön oppilaitoksena.

Maaliskuussa 2020 opiston toiminta jouduttiin keskeyttämään viranomaispäätöksellä koronaepidemian vuoksi. Valamossa käynnistettiin yhteistoimintaneuvottelut. Osa henkilökunnasta lomautettiin 3 kuukaudeksi, rehtori osa-aikaistettiin 80 % työajalle. Yksi puoliaikainen opettaja ja yksi 80 % opettaja jäivät suunnittelemaan vuoden 2021 ikonikursseja. Koronan vuoksi toiminta oli koko vuoden varovaista ja kursseille ei voitu ottaa monia osallistujia. Tilannetta hankaloitti matkustajarajoitukset ja Valamon bussiyhteyden lakkauttaminen.

Opetushallitus myönsi opistolle 186 000 euroa koronasta johtuvien tappioiden kattamiseen. Kurssien suorit määrä putosi dramaattisesti vuonna 2020. Edellisen vuoden suoritettavat opintoviikot vaikuttavat seuraavan vuoden rahoitukseen, mutta koronaepidemiasta johtuen vuoden 2020 opintoviikkoja ei todennäköisesti huomioida kansanopistojen rahoituksen perustana.

Valamon opiston ja kirkon yhteistoiminnan päälinjaukset ovat:

1. Valamon opisto toteuttaa aikuiskasvatuksen tehtävää kirkossa
2. Valamon opisto on suomalainen ikoniakatemia
3. Kirkon kasvatuksellisen tehtävän toteuttaminen

Opiston toimintasuunnitelmassa oli 161 kurssia, joista toteutui 74. Kurseille osallistui 911 opiskelijaa. Haasteista huolimatta vuoden 2020 talouskehitys oli suotuisa (palkkasäästöt). Joulukuu oli vaikein kuukausi opistolle 2020, sillä heikentyneen koronatilanteen takia kurssit jouduttiin perumaan.

1. Valamon opisto on ortodoksisen aikuiskasvatuksen oppilaitos:
Suunniteltuja kursseja oli 27, niistä toteutui 15.
2. Valamon opisto on suomalainen ikoniakatemia:
Kaikista suoritteista 37 % kertyi ikonimaalauksen kursseista. Osa kursseista peruttiin koronan vuoksi.
3. Valamon opisto kouluttaa kirkon työntekijöitä:
Liturgiikkaa papeille ja diakoneille kurssiin osallistui 4 henkilöä. Koulutusta toteutettiin osittain tietotekniikkaa hyväksikäyttäen. Organisaatiouudistuksen vuoksi kirkon työntekijöille varattiin ilmaisia kurssipaikkoja tukemaan jaksamista.

Toiminnasta on kerätty palaute heti kurssin jälkeen. Vaikuttavuuden arviointi ei ole ollut systemaattista. ”Minustako ortodoksi” kurssin osalta on käyty keskustelua siitä kuinka moni on liittynyt kirkkoon.

Vuoden 2020 korvaavat toiminnot ja uudet toimintamuodot

Opisto sai Valamo-säätiöltä avustusta ”paras virtuaalinen oppimisympäristö”-hankkeeseen. Se toteutetaan keväällä 2021.

Valtioneuvosto hyväksyi asetusmuutoksen, joka mahdollistaa kansanopistojen etäopetuksen 31.8.2022 saakka.

Opetushallitus myönsi 9000 euron opintoseteliavustuksen. Sen avulla toteutetaan ”koulutuspolkuja uusille suomalaisille”-koulutus. Tavoite on löytää seurakuntien kautta erityisesti orientaalisien kirkkojen osallistujia ilmaiseen koulutukseen ja tutustumaan suomalaiseen koulutusjärjestelmään. Ensimmäiselle

kurssille on ilmoittautunut 8 henkilöä. Osallistujien kartoittamiseksi on oltu yhteydessä seurakuntiin mutta toistaiseksi vain yksi seurakunta on lähettänyt osallistujia.

Kirkon avustus on 73 000 euroa ja se vahvistetaan vuosittain budjetin yhteydessä.

Liitteet:

Valamon opiston yhteistoiminnan arviointi. **Liite 46 a.**

Valamon opiston toimintakertomus 2020. **Liite 46 b.**

Valamon opiston kurssit 2020. **Liite 46 c.**

Valamon opiston tuloslaskelma 2020. **Liite 46 d.**

Esitys:

Kirkollishallitus esittää Valamon opiston yhteistoiminnan arvioinnin hyväksymistä talousarvion puitteissa.

Perustelut:

Valamon opisto on toiminut poikkeusoloissa vuonna 2020, mutta koronaepidemiasta huolimatta kurssitoimintaa on kyetty ylläpitämään ja luomaan uusia toimintatapoja. Opetuksen vaikuttavuutta ei ole toistaiseksi arvioitu, mutta kurssipalaute kerätään kaikilta kursseilta toiminnan arvioinnin ja kehittämisen tueksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkitään, että Anna-Katriina Salmikangas ei osallistunut asian käsittelyyn, eikä päätöksentekoon.

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely

47

Kirkon ja järjestöjen yhteistyösopimus

Tilannekatsaus 2021

Ortodoksisten Nuorten Liitto ry (ONL)

Toiminnan tarkastus vuodelta 2020 pidettiin Teams-yhteyksien kautta 23.6.2021 Tilannekatsaukseen osallistuivat toiminnanjohtaja **Maria Kauppila**, liiton puheenjohtaja **Kaarlo Saarento**, järjestösihteeri **Annakaisa Onatsu**, järjestösihteeri **Ari Koponen**, vapaaehtoistyön ohjaaja **Eija Honkaselkä** ja kirkkopalvelujen koordinaattori **Sirpa Okulov**. Keskustelu käytiin etukäteen lähetetyn kysymysmateriaalin pohjalta. **Liite 47 a.**

Yleistä: ONL on valtakunnallinen ortodoksinen nuorisojärjestö. Toiminnan pääalueina ovat lapsi- ja nuorisotyön tukeminen, julkaisutoiminta, leirien, kurssien ja tapahtumien järjestäminen sekä kansainvälinen toiminta. ONL on sitoutunut yhdessä Suomen ortodoksinen kirkon kanssa toteuttamaan sovitut toiminnot. Järjestön toimintaa valvoo ja ohjaa **johtokunta**, johon kuuluvat seuraavat jäsenet (8.3.2020 jälkeen): Anna Blinnikka (pj), Aleksandra Heikkinen, Karina Huttunen, Antti Potkonen, Anna Kasdaglis, Larissa Qvintus-Petsalo ja puheenjohtaja Kaarlo Saarento.

Järjestöllä on 3 päätoimista työntekijää, joista kaksi toistaiseksi voimassa olevalla työsopimuksella ja yksi määräaikainen 60 % sopimuksella helmikuuhun 2021 saakka. Leireillä käytetään tuntipalkkaisia

työntekijöitä (etenkin nuoria) ja Tuohustuli-lehdellä on oma yhteyshenkilö. Liitolla on vuoden 2020 lopussa 18 yhteisöjäsentä. Kokonaisjäsenmäärä on 47 528 jäsentä. Liitto näkyy Facebookissa ja Instagramissa. Youtubessa sillä on 184 seuraajaa. Suosituinta videota ”Kirkkorakennus”, on katsottu 13 500 kertaa. Liitolla on useita yhteistyökumppaneita. **Liite 47 a.**

Toiminta: Koska toiminta muutti muotoaan, koronavuosi ei lamaannuttanut järjestön toimintaa. Digitaalisten kanavien ja työtapojen hyödyntäminen kasvoi. Uutena kokeiluna ortodoksiset musiikkileikkituokiot keräsivät vuoden aikana lähes 6000 katselukertaa. Liiton tuottamaa materiaalia hyödynnettiin myös kouluopetuksessa. Liitto julkaisi vuoden aikana yli 80 uutta videota. Keväällä 2020 etäkoulujen aikana kanavan videoita katsottiin noin 52 000 kertaa.

Liiton tarkoituksena on tehdä seurakunnan toimintaa tukevaa työtä. Esimerkkinä kysely nuorisolle (nuorten ideat ilmastohuomisesta). Liitto organisoii lapsi- ja nuorisotyön tilastodatan keräämisen yhteistyössä seurakuntien kanssa. Tietoja voidaan käyttää päätöksen teon tukena. Kyselyn mukaan esimerkiksi kouluvierailuilla tavoitettiin yli 20 000 lasta ja nuorta. Liiton ja SOOLI ry:n yhteistyönä toteutettu stipendihaku otettiin ilolla vastaan. Keväällä 2020 liitto teki seurakunnille pääsiäiskirjepohjan ja tehtävämönisteen lapsille jaettavaksi. Koulutusten lisäksi liitto ylläpitää some-kanavia (Facebook, Instagram, YouTube, TikTok ja Discord). ONL on aktiivinen toimija ja moottori rakenteilla olevassa kirkon kasvatuksen ja koulutuksen portaalihankkeessa.

Vuonna 2020 liitto järjesti 20 omaa fyysistä tai etämuotoista tapahtumaa, ja oli mukana 9 muun tapahtuman järjestämisessä. Kansainvälistä toimintaa ei voitu epidemian vuoksi toteuttaa. Kaikkea toimintaa arvioidaan erilaisilla laadullisilla ja määrällisillä mittareilla. Pieni järjestö toivoisi keskushallinnolta mallia ja apua erilaisten mittareiden luomiseen. Liiton julkaiseman Tuohustuli-lehden tilaukset ovat vähentyneet. Tuohustulen suurin kustannuserä on postitus. Liitto pohtii aloitetta nuorisoliitteen julkaisemisesta kirkon yhteisen lehden yhteyteen. **Liite 47 a.**

Liitto julkaisee Tuohustuli-lehteä, jonka levikki vuonna 2019 oli 3398 kappaletta. Verkkosivustoa ja sosiaalista mediaa on päivitetty säännöllisesti. Tarkasteluvuotena avattiin uutena sivustona kripari.fi ja aloitettiin ”Luomakunnan varjeleminen”- videon käsikirjoittaminen. Liitto julkaisi kreikan kielestä käännetyn ”Kristuksen elämä” kirjan ja ”Minikäspaiikkaa kirjomaan”-kirjan uudistetun, laajennetun painoksen. Varhaiskasvatukseen painatettiin kuvadomino-peli.

Pelimaailmaan sijoittuvassa Virtuaalikirkkohankkeessa liitto toimii taloushallinnon hoitajana. Hanke alkoi jo vuona 2018, mutta se julkistettiin marraskuussa 2019. Virtuaalikirkkko on maantieteeseen sitoutumaton hiljentymisen ja osallistumisen paikka.

Liitteet:

- ONL, Arviointilomake. **Liite 47 a.**
- ONL, Toimintakertomus 2020. **Liite 47 b.**
- ONL, Tilinpäätös 2020. **Liite 47 c.**
- ONL, Tilintarkastuskertomus 2020. **Liite 47 d.**
- ONL, Toimintasuunnitelma 2021. **Liite 47 e.**
- ONL, Sroi-arviointimenetelmä. **Liite 47 f.**

Esitys:

Kirkollishallitus hyväksyy ONL:n yhteistoiminnan raportin.

Perustelut:

Raportointitilaisuus 23.6.2021:

ONL on toiminut sopimuksen mukaisesti. Toimitettu materiaali antoi hyvän kuvan toiminnan järjestämisestä. Liitto on ottanut käyttöön uusia toimintamuotoja koronaepidemian aikana, mikä on hyvin positiivista.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely

48

Kirkon ja järjestöjen yhteistyösopimus

Tilannekatsaus 2021

Filantropia ry

Toiminnan tarkastus koskee vuoden 2020 toimintaa ja se pidettiin Teams-yhteyksien kautta. Mukana olivat Filantropia ry:n toiminnanjohtaja **Riina Nguyen**, Filantropian hallituksen puheenjohtaja **Ilona Lehmus**, vapaaehtoistyön ohjaaja **Eija Honkaselkä** ja kirkkopalvelujen koordinaattori **Sirpa Okulov**. Keskustelu käytiin ennalta lähetetyn kysymysmateriaalin pohjalta.

Yleistä: Filantropia on Suomen ortodoksisen kirkon kansainvälisen diakonian ja lähetystyön järjestö. Lähetystyötä voidaan tehdä ainoastaan kirkon rahoituksella. Filantropia osallistuu yhdessä kirkon keskushallinnon ja seurakuntien kanssa kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman päälinjausten toteuttamiseen ”Aktiivinen jumalanpalveluselämä, jäsenyyden ja identiteetin vahvistaminen – kirkon lähetystehtävä” sekä ”Lähimmäisvastuu ja eettinen toiminta- kirkon diakoninen tehtävä”.

2020 Filantropian osuus kirkon 7 miljoonan euron kokonaisbudjetista oli 1,7 % (120 000 euroa). Summa vastaa kirkon jäsenmäärällä jaettuna noin kahta euroa. Filantropian kokonaisbudjetti 340 000 euroa oli 9 000 euroa ylijäämäinen. Koronavuonna osa toiminnoista siirrettiin seuraaville vuosille. Lisäksi aiemmasta metsämyynnistä saatiin veronpalautusta, joka käytetään lähetystyöhön. Pandemia pienensi paastokeräysten tuottoja, mutta esimerkiksi kotimaan diakoniakeräykseen lahjoitettiin 17 000 euroa. Ulkoministeriön hanketukea saatiin kahteen uuteen hankkeeseen Etiopiassa ja Syyriassa vuodesta 2021 eteenpäin.

Järjestössä on kaksi kokopäiväistä työntekijää. Toimintaa linjaa ja valvoo hallitus. **Hallitus 2020:** Ilona Lehmus (pj), Raisa Lindroos (varapj), Petri Korhonen, Artturi Hirvonen, Anna-Maija Keurulainen, Erna Suutari, Maria Susuna, Katja Vilponiemi ja Andreas Salminen. Hallituksen asiantuntijajäseniä ovat arkkikiispa Leo sekä Kirkon Ulkomaanavun toiminnanjohtaja Jouni Hemberg. Edellisellä sopimuskaudella vakituisten työntekijöiden määrä väheni kolmesta kahteen (2016). Työn luonteen erityisen kuormittavuuden vuoksi työhyvinvointia seurataan säännöllisesti työterveyshuollon ja hallituksen toimesta.

Toiminta: Vuoden 2019 alusta alkaen Filantropian toiminta on keskittynyt kolmivuotisen strategiansa pääkohtiin: 1) Pakolaisuus ja yhteisöjen tukeminen, 2) Ihmisoikeuskysymykset ja kirkko, ja 3) Luomakunnan hyvinvointi ja kristityn vastuu, jotka tuovat esiin myös kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita (2016–2020) ja diakonia- ja lähetystyön kehittämissuunnitelmaa (2016–2020).

Yhteistyösopimuksessa mainittujen tavoitteiden toteutuminen sopimuskaudella ja erityisesti 2020:

1. Ortodoksisen kirkon diakonia- ja lähetystyön toteutuminen Itä-Afrikassa:

Kohdemaiden työssä korostuu pitkäjänteisyys, luottamus ja rinnalla kulkeminen, jolloin pandemian vaikutuksia on pystytty minimoimaan ja toimintoja on ainoastaan siirretty eteenpäin. Päävastuu toteutuksista on paikallisella tasolla ja tarkka seuranta varmistaa pysymisen sovitussa

suunnitelmissa sekä kestävämmät tulokset. Painopiste vastikkeettomista avustuksista on jo vuosien ajan siirtynyt hanketyyppiseen toimintaan.

Erityisen hyvin tavoitteisiin on päästy Keniassa nuoren luostarilaitoksen tukemisessa sekä Nyerin hiippakunnassa.

2. Globaali ja paikallinen lähimmäis- ja luomakuntavastuu sekä ihmisoikeuskysymykset:

Teemat ovat esillä sekä Filantropian koti- että ulkomaantyössä. Filantropia järjestää kumppaniensa kanssa tilaisuuksia, joissa käsitellään mm. ihmisoikeuksia eri näkökulmista. Kotimaassa aiheita on käsitelty ”Luomakunta- ja lähimmäinen”- seminaareissa. Lisäksi vuonna 2020 käynnistettiin ”Aika puhua”-verkkolähetysten sarja. Ihmisoikeuksien käsittely nähdään kirkon piirissä tarpeelliseksi, mutta silti sopivia turvallisia kanavia on vähän. Filantropia on pyrkinyt paikkaamaan tätä puutetta. Järjestö on mukana myös Valamon naisseminaarien suunnittelussa ja syksyn 2020 seminaarissa käsiteltiin esimerkiksi naisiin kohdistuvaa väkivaltaa.

3. Osaamisen ja asiantuntijuuden kasvaminen Suomen ortodoksisissa seurakunnissa ja niiden piirissä toimivilla:

Järjestö käy dialogia seurakuntien kanssa. Tavoitteena on olla tukena asiantuntijuuden kautta, vaikka vastuu työstä on aina paikallisella tasolla. Pandemian aikana Filantropia on jakanut kotimaankeräykseen tulleista lahjoituksista diakoniatukea seurakunnille välitettäväksi eteenpäin. Kirkon diakonia- ja lähetystyön kehittämissuunnitelman teossa järjestö on edistänyt suunnitelman toteutumista. Lisäksi järjestö on avustanut keskushallintoa omaan toimialaansa kuuluvien virallisten lausuntojen teossa.

Työn vaikuttavuutta on arvioitu toiminnallisilla ja taloudellisilla mittareilla, vuorovaikutuksen lisääntymisellä kumppanimaiden kirkkojen ja järjestöjen kanssa, näkyvyydellä ja toiminnoilla kotimaassa ja kumppanimaissa sekä toimintakulttuurin muutoksella kirkollisten toimijoiden kanssa. Viimeisimmän toimintakauden yksityiskohtainen esittely on kuvattu raportissa (strategiakauden tarkastelujakso 2019–2021).

Liitteet:

Filantropia, Arviointilomake. **Liite 48 a.**

Filantropia, Toimintakertomus 2019. **Liite 48 b.**

Filantropia, Toimintakertomus 2020. **Liite 48 c.**

Filantropia, Toiminnantarkastuskertomus 2020. **Liite 48 d.**

Filantropia, Tilintarkastuskertomus 2020. **Liite 48 e.**

Esitys:

Kirkollishallitus hyväksyy Filantropia ry toiminnan raportin vuodelta 2020.

Perustelut:

Filantropia on toiminut sopimuksen mukaisesti ja kaikki kirjallinen materiaali on laadittu erinomaisesti.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely

49

Kirkolliskokousaloite kirkon yhteisestä lasten- ja nuortenlehdestä

Kirkolliskokousedustajat **Ioannis Lampropoulos ja Alexander Roszczenko** esittävät, että kirkolliskokous päättää kirkon yhteisen lasten- ja nuorten lehden perustamisesta tabloid-muotoisena liitteenä Aamun Koiton yhteyteen. Lehtiliite perustetaan yhteistyössä Ortodoksisten Nuorten Liitto ONL ry:n kanssa. Tähän tarvitaan pysyvästi määräraha kirkon talousarvioon ONL:lle myönnettävänä erityisavustuksena vuodesta 2022 alkaen.

Lehtiliitteen nimi on **Tuohustuli**. Lehden sisältö on suunnattu erityisesti 4-14 vuotiaille, mutta siinä huomioidaan myös vanhemmat nuoret. Tuohustuli-lehteä käytetään koulujen uskonnonopetuksessa. Osa kasvattajista koki lehden tukevan kodin uskontokasvatusta (Pekka Metson tutkimus ortodoksisten lasten kasvattajista 2014). Syrjäseutujen lapset kokivat lehden tärkeäksi omien ortodoksisten ikätoverien puuttuessa.

Lehden toimitustyöstä ja julkaisemisesta vastaa ONL ry ja tehtävän toteuttamisesta sovitaan osana kirkon ja järjestön **yhteistyösopimusta**. Aloitteessa esitetään lehden toimittamista kirkon kaikille seurakuntien talouksille (noin 42 000 taloutta). Lehti julkaistaan myös verkkoversiona. ONL kattaisi toimituksesta ja verkkoversiosta aiheutuvat henkilöstökulut (20 000 euroa). Järjestölle suunnattu **lisäavustuksen määrä** olisi **25 000 euroa** vuonna 2022. Sillä saataisiin liite jokaiseen talouteen, toisin kuin nyt. Avustuksen tasoa tulisi tarkastella vuosittain.

Merkittävin menoerä Tuohustuli lehdellä on ollut postituskulut. Aamun Koiton yhteydessä poistuvat päällekkäiset kuluerät. Kulujen karsimiseksi kannattaisi pohtia muita jakelukanavia postin lisäksi ja miettiä Tuohustuli-liitteen lähettämistä vain niihin talouksiin, joissa asuu 4-14 -vuotiaita (noin 5600 taloutta). Lasten- ja nuorten lehti sisältyisi keskusrahastomaksuun ja tilausmaksu jäisi pois niiltä seurakunnilta, jotka ovat tilanneet lehden järjestöltä.

Kirkon tulevaisuuden kannalta seurakuntien lasten ja nuorten tavoittamisen ja palvelemisen tulisi olla kirkon ensimmäinen prioriteetti.

Esitys:

Kirkollishallitus esittää aloitetta kirkon yhteisestä lasten- ja nuorten lehdestä lähetettäväksi käsiteltäväksi sivistysvaliokuntaan.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely

50

Satu Erosen oikaisuvaatimus Helsingin ortodoksisen seurakunnan päätöksestä 26.3.2021 asiakirjapyyntöä koskevassa asiassa

Vaatimukset:

Helsingin ortodoksisen seurakunnan johdon sihteerin tekemä päätös olla luovuttamatta Unioninkatu 39 -nimisen kiinteistön kiinteistöselvitysasiakirjaa on kumottava ja oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettava saamaan asiakirja kirkkojärjestyksen 77 §:n ja 78 §:n mukaisesti ja muutoin oikaisuvaatimuksesta ilmenevin perustein **liitteen 50 a** mukaisesti.

Lausunnot:

Helsingin ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra on antanut asiassa lausunnon ja vaatinut oikaisuvaatimuksen hylkäämistä sen vuoksi, että oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut pyytämänsä asiakirjan haltuunsa kahdeksan päivää oikaisuvaatimuksen päiväyksestä ja vaatimus on tarpeeton. **Liite 50 b.**

Vastineet:

Oikaisuvaatimuksen tekijä on antanut vastineen ja katsonut, että vaatimus ei ole ilmeisen tarpeeton, eikä sitä tule hylätä. **Liite 50 c.**

Esitys:

Kirkollishallitus hylkää oikaisuvaatimuksen.

Perustelut:

Vaatimuksen kohteena oleva asiakirja on koskenut seurakunnanneuvoston käsittelyyn tulevaa valmistelussa ollutta asiaa ja se on luovutettu kokousmateriaalin yhteydessä kaikille seurakunnanneuvoston jäsenille noin viikko oikaisuvaatimuksen tekemisen jälkeen. Oikaisuvaatimusta ei ole peruutettu, vaikka sen tekijä on saanut pyytämänsä asiakirjan käyttöönsä. Oikaisuvaatimuksen tekijällä ei ole asiassa enää oikeussuojan tarvetta ja sen vuoksi vaatimus hylätään.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely

51

Palvelukeskuksen johtajan oikaisuvaatimus asiavirheen korjaamisesta kirkollishallituksen päätöksessä 9.6.2021 asiassa 40

Esteellisyys: Hannele Meskus

Vaatimukset:

Palvelukeskuksen johtajan esittelystä kirkollishallitus on ratkaissut Aamun Koitto -nimistä lehteä koskevan asian 9.6.2021 asiakohdassa 40. Päätös on ollut esittelyn mukainen. Päätösesityksen perusteluosassa on ollut asiavirhe, jonka vuoksi päätöksen perustelut on kumottava ja oikaistava **liitteen 51 (muutokset tummennettuna)** mukaisesti.

Lausunnot:

Ei ole ollut tarpeellista pyytää.

Vastineet:

Ei ole ollut tarpeellista pyytää.

Esitys:

Kirkollishallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen.

Perustelut:

Esittelijän päätösesityksen perusteluosassa on ollut muu kuin hallintolain 50 §:ssä tarkoitettu asiavirhe ja se oikaistaan uudella päätöksellä lain 52 §:n mukaisesti. Asiaa ei voida korjata kirjoitus- tai laskuvirheenä suoraan päätökseen lain 51 §:n mukaisesti.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkittään, että Hannele Meskus ei osallistunut asian käsittelyyn, eikä päätöksentekoon.

Kiinteistöpäällikön esittely

52

Jyväskylän seurakunnan konservointiavustushakemus

Esteellisyys: Anna-Katriina Salmikangas

Vuoden 2021 konservointiavustuksista on kohdentamatta 8 500 euroa. Jyväskylän seurakunta hakee konservointiavustusta 2 000 euroa Äänekosken tsasounan saattoristin ja 5 ikonin konservointiin. **Liite 52.**

Esitys:

Jyväskylän ortodoksiselle seurakunnalle myönnetään 2 000 euroa Äänekosken tsasounan viiden ikonin ja saattoristin konservointiin.

Perustelut:

Kirkon johtava konservaattori Antti Narmala on antanut seurakunnantarkastuksen yhteydessä kiireellisen korjauskehotuksen kyseisten ikonien ja saattoristin konservoimiseksi. Jyväskylän seurakunta on pyytänyt konservoinnista tarjouksen Papinniemen konservointi Oy:ltä. konservoinnin kokonaiskustannukset ovat 3 450 euroa ja Jyväskylän seurakunnan omavastuuosuuseksi jää 1 540 euroa. Seurakunta on toteuttanut pääkirkon mittavan korjausurakan sekä pappilarakennuksen peruskorjaus ja muutostyön, joten avustuksen myöntäminen on perusteltua.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkittään, että Anna-Katriina Salmikangas ei osallistunut asian käsittelyyn, eikä päätöksentekoon.

Kiinteistöpäällikön esittely

53

Kuopion seurakunnan konservointiavustushakemus

Vuoden 2021 konservointiavustukset käsiteltiin kirkollishallituksen 21.4.2021 istunnossa. Kuopion seurakunnan konservointiavustushakemus jätettiin istunnossa pöydälle ja seurakunnalta pyydettiin lisäselvityksiä koskien kirkkomuseon ja kirkon johtavan konservaattorin osallisuutta esineistön

kartoittamisessa. Lisäselvitykset on saatu Kuopion seurakunnalta sekä Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiön puheenjohtajalta. Selvitysten lisäksi kiinteistöpäällikkö on käynyt keskusteluja kirkon johtavan konservaattorin Antti Narmalan kanssa hänen osallistumisestaan hankkeeseen. Hanketta ei voida toteuttaa kirkon tai kirkkomuseon omilla henkilöresursseilla, koska resurssit ovat rajalliset. Tämän vuoksi esitetään avustusta, jolla seurakunta voi työllistää projektiin osa-aikaisen työntekijän. **Liitteet 53 a-c.**

Esitys:

Kuopion ortodoksiselle seurakunnalle myönnetään 20 000 euroa hakemuksen mukaisesti.

Perustelut:

Kirkon johtava konservaattori Antti Narmala on puoltanut lausunnossaan seurakunnan hakemusta mm seuraavasti: ”Esineistön hallinnan kannalta on välttämätöntä dokumentoida kalustoluetteloiden ja esineistön hallintouudistuksen aikainen tilanne, koska hukkaamisen ja väärinkäytösten riski seurakuntien yhdistyessä on suuri. Kuopion ortodoksisen seurakunnan kaluston inventointiprojekti vastaa tähän tarpeeseen ja tämän pilottihankkeen myötä karttuvaa tietoa ja syntyvää toimintamallia voidaan hyödyntää vastaavissa seurakuntien yhdistymistilanteissa.”

Kuopion ortodoksinen seurakunta on lausunnossaan esittänyt hankkeen ohjaajiksi ja koordinoijiksi kirkkomuseon intendentti Katariina Hussoa ja kirkon kiinteistöpäällikkö Matti Rouvista. Kirkon johtava konservaattori Antti Narmala opastaa ja neuvoo seurakuntia konservointia tai korjaustoimenpiteitä vaativien esineiden ja ikonien osalta sekä selvittämällä konservointilaitoksen arkistoista esineiden korjaushistoriat.

Kirkkomuseon säätiön ja kirkon välisen yhteistoimintasopimuksen mukaan kirkkomuseon tehtävänä on edistää ortodoksista kulttuuriperintöä koskevan tiedon saatavuutta sekä kulttuuriomaisuuden tallentamista. Kirkkomuseon tallennusvastuun mukaisesti sen keskeinen asiantuntijatehtävä tulee kohdistua myös museokokoelmien ulkopuoliseen, seurakuntien ja luostareiden omistuksessa olevaan ortodoksiseen kulttuuriomaisuuteen.

Kirkolliskokouksen hyväksymän vuosien 2021-2025 tavoite- ja toimintasuunnitelman linjauksen mukaan *huolehditaan kirkon kulttuuriperinnöstä ja elävästä traditiosta*. Käytännössä tämä tarkoittaa historiallisesti, taiteellisesti ja rahallisesti arvokkaiden kiinteistöjen, kirkkoesineiden ja kirkollisten muistomerkkien suojelua eri toimenpitein.

Aineellinen kulttuuriperintö tulee dokumentoida huolellisesti ja ammattimaisesti nykyaikaisiin tietokantajärjestelmiin, jotta pystymme käytössämme olevilla henkilöresursseilla toteuttamaan kirkolliskokouksen päätöksen mukaista huolehtimisvastuutamme uskottavasti.

Kuopion seurakunnan inventointihanke toimii pilottihankkeena, jonka pitkän tähtäimen tavoitteena on, että ortodoksisten seurakuntien, luostarien ja kulttuuriperintötoimijoiden tiedot kiinteästä ja irtaimesta taide- ja kulttuuriomaisuudesta tulevat muodostamaan koko kirkon tietovarannon, jolloin se palvelee koko kirkkoa ja sen jäsenistöä yhdistävänä kollektiivisena muistina.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

54

Asiantuntijapalvelujen (201/4400) lisärahoitus vuodelle 2021

Keskushallinnon ja seurakuntien käytössä on IT-asiantuntijapalveluita, joiden kustannukset kohdistuvat keskusrekisterin kustannuspaikalle 201, sen kohtaan 4400 Asiantuntijapalvelut. Esimerkiksi kirkon jäsentietojärjestelmä on keskitetty palvelu, jota kirkon keskusrekisterissä ylläpidetään ja tarjotaan korvauksetta seurakuntien käyttöön. Jäsentietojärjestelmä on käytössä kaikissa ortodoksisseurakunnissa. Eden-järjestelmän lisäksi kustannuspaikalle viedään myös muita järjestelmistä tai kirkon käyttämien ulkopuolisten toimittajien työstä aiheutuvia ICT-kustannuksia.

Kirkon talousarviossa vuodelle 2021 on varattu Asiantuntijapalveluihin (201/4400) 45 000 euroa, joista 20 000 euroa on varattu vuosina 2008-2009 käyttöön otetun Kirkonkirja-arkisto -ohjelman uudistamiselle ja 25 000 euroa muiden sähköisten järjestelmien ja palvelujen ylläpitoon. Talousarvion pohja on laadittu kesällä 2020 ja silloin eivät olleet nähtävissä ylitystarpeen aiheuttaneet välttämättömät toimenpiteet.

Seurakuntien hallinnon uudistamiseen liittyvät seurakuntien yhdistämiset aiheuttivat muutostarpeen myös kirkon jäsentietojärjestelmään. Eden-järjestelmän käyttöönottoon liittyvä julkisen ja sisäisen tilastoinnin toimintojen rakentaminen siirtyi sovitusti syksylle 2020, mutta toimintojen valmistuminen kesti arvioitua pidempään ja tilastoinnin laskutus tapahtui alkuvuonna 2021. Jäsentietojärjestelmän ensimmäisen käyttövuoden aikana on tullut esiin ongelmakohtia ja puutteita, joita on pakollisina toimina korjattu. Näitä ei ole ollut mahdollista talousarvion laatimis- ja hyväksymisvaiheissa ennalta arvioida, sillä on kyse kirkolle räätälöidystä järjestelmästä ja vertailukohtia ylläpitokustannuksista ei ole ollut käytettävissä. Puutteet on pitänyt korjata lainsäädännön (EU:n tietosuoja-asetus, tiedonhallintalaki) edellyttämällä tavalla välittömästi, kun ne on havaittu. Uuden jäsentietojärjestelmän käyttöönoton jälkeen on poistettu vanhaa järjestelmää hallitusti käytöstä. Tätä ei pystytty tekemään suunnitellusti työvoimaresurssipulan vuoksi vuoden 2020 aikana, vaan siirto arkistotietokannaksi siirtyi toteutettavaksi syksyllä 2021. Tässä tehtävät toimenpiteet pienentävät Status-kustannukset keskusrekisterin osalta kymmenenteen osaan tämänhetkisistä ylläpitokustannuksista. Toimenpiteet, niiden perusteltuja kustannukset on esitetty tarkemmin **liitteessä 54**.

Esitys:

Kirkollishallitus päättää hyväksyä Asiantuntijapalveluiden lisärahoituksen 60 200 euroa vuodelle 2021 liitteessä 511 esitetyn mukaisesti.

Perustelut:

Ylityksen aiheuttaneet toimenpiteet ovat olleet välttämättömiä kirkon järjestelmien toiminnan kannalta tai ovat johtuneet kirkon hallinnon muutoksista tai lakisääteisistä syistä. Osa vuoden 2020 kustannuksista on siirtynyt laskutettavaksi vasta vuonna 2021. Kirkon järjestelmien ylläpidossa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja kirkon yhteistyötahojensa kanssa solmimia sopimuksia (Digi- ja väestötietoviraston tietolupa, Edenin jatkuvan palvelun sopimus).

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

55

Suomen ortodoksisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiön välisen yhteistoimintasopimuksen toteutumisen arviointi

Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiön tehtävänä on Suomen ortodoksisen kirkon aineellisen, aineettoman ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentaminen, säilyttäminen, hoitaminen ja esilläpito. Suomen ortodoksinen kirkkomuseo RIISA tekee toiminnallaan tunnetuksi ortodoksisuutta ja historian ymmärrystä sekä vahvistaa kirkon myönteistä julkisuuskuvaa.

Yhteistoimintasopimuksen (vv. 2018-2022) mukaisesti yhteistoimintasopimuksen toteutumista tarkastellaan vuosittain toteutettavassa arviointikeskustelussa. Sopimuksen mukaan kirkollishallitukselle toimitetaan raportin lisäksi säätiön virallinen toimintakertomus ja tilinpäätös ja vuosikertomus, **liitteet 55 a-c**. Arviointikeskustelu käytiin 11.8.2021.

Esitys:

Kirkollishallitus hyväksyy esitetyn yhteistoimintasopimuksen toteutumisesta kertovan raportin.

Perustelut:

Säätiön kokonaisrahoitus sisältää kirkon, kunnan ja valtion rahoituksen, museon omat tuotot sekä muun rahoituksen. Toimintaa rahoitettiin toimintavuonna myös yleisavustuksilla. Tilikauden tulos oli 115.000 € ylijäämäinen. Säätiön ja kirkon solmiman yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kirkko tukee säätiötä vuosittain talousarvionsa puitteissa. Vuonna 2020 avustus oli 213.000 €. Toimintavuonna säätiö kävi keskustelut Kuopion kaupungin yhteistoimintasopimuksen uudistamisesta vuosille 2021–2023. Sopimukseen sidottu avustus oli 50.000 €. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtionosuus oli 163 763 €.

Covid19-viruksen leviämisen ehkäisemiseksi valtioneuvosto sulki museot 16.3.2020. Säätiö on tiedostanut koronapandemiasta aiheutuvat tulonmenetykset, ja sen seuraukset vaikuttivat koko loppuvuoden taloudelliseen ja toiminnalliseen tulokseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 35.000 € yleisavustusta säätiön toimintaan, jota vaikeuttivat koronapandemiasta aiheutuneet rajoitukset ajalla 13.3. –31.5.2020. Loppuvuodesta ministeriö myönsi säätiölle 30.000 € museotoiminnan sekä palveluiden ja saatavuuden turvaamiseen ajalla 1.8.2020 –30.6.2021. Ministeriö myönsi säätiölle myös 50.000 € erityisavustuksen kulttuurimatkailun kestävään kehittämiseen Kalassa merta lähempänä -palveluhankkeeseen.

Kirkollishallitus päätti 30.9.2020 istunnossaan huojentaa säätiön vuokria täysimääräisesti valtioneuvoston ohjeistuksen mukaisesti. Huojennus kohdentui aikajänteelle 15.3. –15.6.2020 ja oli kolmen kuukauden vuokraa vastaava määrä (18.825 euroa). Vuokrahuojennus kuitattiin säätiön kirkolle avoimena olevista myyntisaatavista (yhteensä 33.256,92 euroa). Säätiö solmi kirkon kanssa uuden määräaikaisen vuokrasopimuksen 1.11.2020 alkaen.

Noin 90 % säätiön hallussa olevista kokoelmista omistaa Suomen ortodoksinen kirkko. Museon kokoelmapolitiikka ohjaa kokoelmienhallintaa. Toimintavuonna museo on kiinnittänyt erityistä huomiota digitaalisten palveluiden ja saavutettavuuden lisäämiseen. RIISAssa tehtävä tieteellinen tutkimus palvelee tutkimus- ja näyttelytoimintaa sekä museon asiantuntija-apua on hyödynnetty kulttuuri- ja museotoimijoiden välisessä yhteistyössä.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

56

Lakiasiain teemaseminaari 8.10.2021

Lakivaliokunta esittää 3.8.2021 käymänsä keskustelun perusteella, että kirkollishallitus järjestäisi syyslokakuun vaihteessa seminaarin, jossa kirkolliskokousedustajilla olisi mahdollisuus keskustella lakiuudistuksen tavoitteista ja periaatteista sekä kirkon strategian toimeenpanosta. **Liite 56.**

Esitys:

Kirkollishallitus hyväksyy, että lakivaliokunta järjestää lakiasiain teemaseminaarin 8.10.2021 klo 12.00-16.00 Itä-Suomen yliopiston tiloissa Joensuussa. Tilaisuuden puheenjohtajana toimii kirkollishallituksen jäsen, lakivaliokunnan puheenjohtaja Matti Tolvanen. Tilaisuus järjestetään etäkokouksena Teamsin kautta ja lisäksi tilaisuuteen on mahdollista saapua osallistumaan myös paikan päälle.

Tilaisuudesta aiheutuvat kulut korvataan seuraavasti:

- Mikäli kirkolliskokousedustaja matkustaa seminaariin paikanpäälle, maksetaan hänelle kirkon varoista matkustamisesta aiheutuneet kustannukset.
- Kokousedustajille korvataan kokouksesta aiheutuneet todelliset ansionmenetykset.
- Edustajille ei makseta seminaaripäivältä, eikä matkustusajalta erillistä päivärahaa.
- Edustajien tulee hakea korvauksia kahden kuukauden kuluessa seminaarin päättymisestä.

Perustelut:

Aiempiä vuosina kirkollishallitus on järjestänyt kirkolliskokousseminaarin ennen kirkolliskokousta. Lakivaliokunta esittää 3.8.2021 käymänsä keskustelun perusteella, että kirkollishallitus järjestäisi syyslokakuun vaihteessa seminaarin, jossa kirkolliskokousedustajilla olisi mahdollisuus keskustella lakiuudistuksen tavoitteista ja periaatteista sekä kirkon strategian toimeenpanosta. Lakivaliokunta katsoo, että tänä vuonna se olisi erityisen tärkeää, suorastaan välttämätöntä. Valmisteilla oleva lakipaketti on iso uudistus, jonka suhteen on tarpeen täsmentää uudistuksen tavoitteita ja päämääriä myös suhteessa kirkon strategiaan. Lakivaliokunta katsoo, että seminaari ennen kirkolliskokousta mahdollistaisi kirkolliskokousedustajien kesken tuon keskustelun.

Hallituksen esitykseen kirkolliskokoukselle vaaditaan säädösten perustelut. Lakivaliokunnalla tai lakityöryhmällä ei ole edellytyksiä edetä työssään ilman perusteellista tavoite- ja periaatekeskustelua, jonka pohjalta työtä voidaan jatkaa.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

57

Kirkon palvelukeskuksen nykymuotoisen toiminnan arviointi (EI JULKINEN).

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely

58

Filantropia ry:n ja Suomen ortodoksisen kirkon välinen yhteistyösopimus vuosille 2022-2024

Filantropia on Suomen ortodoksisen kirkon kansainvälinen diakonian ja lähetystyön toimija. Nyt esiteltävä yhteistyösopimus on neljäs ja sen kesto on **1.1.2022-31.12.2024**. Sopimuksen tavoite on linjata Filantropian diakonian ja lähetystyön toiminnot Suomen ortodoksisen kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman (2021–2025) mukaisesti. Filantropia toteuttaa toimintoja kotimaassa ja ulkomailla yhteistyössä kirkkojen, seurakuntien ja järjestöjen kanssa.

Tavoitteet, jotka Filantropia ry toteuttaa Suomen ortodoksisen kirkon tuella:

1. Ortodoksisen kirkon diakonia- ja lähetystyötä Filantropian kumppanimaissa Itä-Afrikassa on tuettu omavaraisuuden ja pitkäjänteisen suunnittelun suuntaan yhteistyössä paikallisten kirkollisten toimijoiden kanssa.
2. Globaali ja paikallinen lähimmäis- ja luomakuntavastuun kantamista sekä ihmisoikeuskysymysten ja kestävä kehityksen käsittelyä on edistetty ortodoksisen kirkon piirissä Suomessa Filantropian kumppanien kanssa.
3. Osaaminen ja asiantuntijuus kirkon diakonia- ja lähetystyössä on kasvanut Suomen ortodoksisen kirkon ja seurakuntien piirissä toimivilla työntekijöillä ja vapaaehtoisilla.

Tavoitteet, mittarit ja toiminnot sekä riskianalyysi on kirjattu yksityiskohtaisemmin liitteeseen: Looginen viitekehys.

Liitteet:

Yhteistyösopimus 2022-2024 Filantropia-Ortkko. **Liite 58 a.**

Filantropian tavoite- ja toimintasuunnitelma 2022–2024. **Liite 58 b.**

Looginen viitekehys 2022–2024. **Liite 58 c.**

Filantropian pitkän aikavälin linjaukset (2013-) ja tulojakauma (2013–2022). **Liite 58 d.**

Esitys:

Kirkollishallitus esittää yhteistyösopimuksen hyväksymistä kolmivuotiskaudelle **2022-2024** ja esittää tueksi **150 000 euroa** per vuosi eli kaksi ja puoli euroa per kirkon jäsen.

Perustelut:

Kirkon vuosittainen tuki Filantropialle on vuodesta 2017 lähtien ollut 120 000 euroa. Tuen noston perusteiksi esitetään:

1. Diakonia- ja lähetystyö ovat kirkon keskeistä työtä, jota on viisasta tehdä yhdessä. Filantropian keskiössä oleva kirkollinen työ ja lähimmäisen vastuun kantaminen tapahtuu sekä kotimaassa että ulkomailla pienin henkilöresurssein.
2. Kirkon riittävä tuki varmistaa työn jatkuvuuden ja ennustettavuuden. Kirkon tuki luo myös uskottavuutta muiden rahoittajien näkökulmasta. Budjetin kehitys, liite: Filantropian pitkän aikavälin linjaukset.
3. Filantropia on toteuttanut kirkon kanssa kolmen yhteistyösopimuksen aikana sellaista työtä, jota ikään muu toimija ei tee. Työn laatu ja raportointi on erinomaista.

Suomen ortodoksisen kirkon tuki on ensiarvoisen tärkeää sillä ministeriön tukien leikkaukset ja tukien projektiluontoisuus tuovat epävarmuutta. Avustustoiminnasta saadut varat vaihtelevat. Lisäksi lähetystyöhön ei voi hakea tukea kirkon ulkopuolelta. Kirkon keskushallinto voi käyttää ja on käyttänyt Filantropian asiantuntijuutta heidän työnsänsä kuuluvissa lausunnoissa

Yhteistyösopimusta arvioidaan vuosittain raportointitilaisuudessa. Filantropian tarkemmat raportit löytyvät verkkosivulta <https://filantropia.fi/>

Päätös:

Esityksen mukaan.

Tiedoksi 59

- a) Hyvinvointiraportti 2021, Hallinnon työntekijät. **Liite 59 a. EI JULKINEN.**
- b) Työhyvinvointiraportti 2021, Seurakuntien, seminaarin ja järjestöjen työntekijät. **Liite 59 b. EI JULKINEN.**
- c) Helsingin hallinto-oikeuden päätös, Jefim Brodskin. **Liite 59 c.**
- d) Lausunto, rotusyrjinnän poistamista koskeva kansainvälinen yleissopimus. **Liite 59 d.**
- e) Muutoksen tiekartta. **Liite 59 e.**
- f) Talouden yhdistelmäraportit 2020. **Liite 59 f.**

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Huomionosoitukset 60

Arkkipiispa Leon 25.5.2021 myöntämät kunniamerkit:

Seppo Maksimainen

2. luokan Ritarimerkki

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Pöytäkirjan tarkastajat 61

Esitys:

Pöytäkirjan tarkastavat metropoliitta Arseni ja Marko Patronen.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Aika ja paikka alussa mainitut

Puheenjohtaja

Leo

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Pöytäkirjan tarkastajat

Metropoliitta Arseni

Marko Patronen

Kirkollishallituksen istunnon sihteeri

Jari Rantala

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Kirkollishallituksen istunnon 26.8.2021 pöytäkirja on tarkastettu sähköpostilla 5.9.2021 ja todettu se kokouksen kulun mukaiseksi.

Pöytäkirja on lisätty kirkon nettisivuille 6.9.2021 ja määräaika oikaisuvaatimukselle ja valitukselle lasketaan edellä mainitusta päivämäärästä.